1902. V. évfolyam. Baja, vasárnap szeptember hó 14-én 37. szám.

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvétetnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számittatnak.

KOSSUTH LAJOS
1802—1902.

1894. április hó 1-én történt. A talpig gyászmezbe öltözött főváros utczáin egy néptenger hullámzott végig. Szemében a hazafiúi bánat drága gyöngye csillogott, arczára kiült a fájdalom lesujtó érzete, és e hömpölygő emberáradat közepette egy koporsó uszott tova, elboritva a szeretet és kegyelet illatos adományaival.

Révparthoz ért a gálya — a nagy számüzöttet, *Kossuth Lajost*, ismét hőn dobogó keblére szoríthatta a magyar haza, a zokogó, szivettépő fájdalmában feljajduló anya ismét szerető szivére ölelhette leghűbb, legigazabb fiát, de — sajnos — a viszontlátás csak égő fájdalomkönnyeket sajtolt ki szeméből, mert *Kossuth Lajos* hazatért ugyan, de nem azért, hogy lángszava tárogatóként ujból hirdesse a hazaszeretet fennen szárnyaló eszméit, hanem hogy testének porladó hamvai megpihenjenek itthon, a szülőföld melengető kebelén, hogy egy néma, hosszú ölelésben egyesüljenek örökre, mindörökre e drága hon megszentelt rögeivel.

1802. szeptember 19-ét irtuk. Széles e magyar haza egy szerény falujában bölcső ringott. És e sokat szenvedett, e sokat zaklatott, könnyel áztatott és vérrel itatott hazának örködő Nemtője, az az álmatlan, zivataros éjszakákon felettünk virrasztó Gondviselés, mely sorsunk törékeny sajkáját annyiszor menté ki a háborgó hullámok örvényéből, leszállott ama szerény falunak kisded lakába és homlokon csókolta a bölcsőben szendergő csecsemőt. És e csók *Megváltóvá* avatta a csecsemőt. És érezték forró, perzselő lehét e csóknak, midőn a fiúvá serdült csecsemő, elkorhadt, önmagukat tulélt intézmények romjain, hirdette a maga büvös, sziveket és lelkeket megejtő nyelvezetén, a népszabadság magasztos evangeliumát: „én szabad népet akarok a helységben, a családban, a községekben, a megyében és szabad népet *mindenütt*“, — érezték e csóknak forró, tüzelő epekedését, a midőn az ő gyujtó szava felrázta dermesztő álmából a tespedni, a meghalni indult nemzetet, — érezték e csóknak mámoritó, lelkesitő hatását, midőn a szegény, röghöz tapadt föld népe az ő üzenetén elindult „hirvirágot szedni gyöngyös koszorúba“ a honvéd soha el nem muló dicsőségének és — érezték e csóknak édes zamatját még akkor is, midőn egy áldott, hosszú emberöltön át az önválasztotta, rideg számkivetésből küldözgette haza, a maga megállapodott, leszürődött bölcseségének megszivlelendő intelmeit.

1902. szeptember havát jegyezzük. *Száz* fövényszem pergett le azóta azon homokórán, mely az emberiség forgandó életét van hivatva felróni és az ország szivében ismét a gyász könnye csillog a szemekben, ismét virágok illata, miként tömjénfüst, száll fel a levegőbe, és szétáradva betölti az egész hazát, a büszke márványpalotát és a roskadozó viskót, és a terjengő virágillat a maga néma nyelvén regéli, hogy egy egész nemzet, egybeforrva szivben és lélekben, rajongó szeretettel, el nem évülő kegyelettel áldozik *Kossuth Lajos* sirján, egy ragyogó, tüneményes élet elhamvadásának szentegyházában.

„Kossuth Lajos sirja
Tele van rózsával,
Körös-körül rakva
illatos virággal,
Apró bokrétával.“

És *Kossuth Lajos* halhatatlan szelleme bebarangolja a haza mezőit és rónáit, a tengermelléktől Kárpát tengerszeméig, és látja, hogy a nyomorult, bibliai Lázár, a szegény jobbágy széttörte szolgaságának megalázó bilincseit, hogy immár mindenütt — beteljesedvén az ő prófétai álma — egy szabad nép él és virul a szabad haza anyai ölén, hogy immár egyenlőség uralkodik széles e hazában, hogy immár egyformán élvezi e honnak minden lakója az emberi és honpolgári jogok teljességét, hogy a törvény nem ismer immár más válaszfalat ember és ember között, mint *jó* és *rossz* embert, és hogy a felszabadult gondolat sebes sólyomszárnyakon száguld végig a hazán, megtermékenyitve a szellemvilág porhanyó barázdáit.

Légy áldott, örökké áldott, hogy felköltéd dohos kriptájából a szunnyadó eszmét, hogy immár a *szabad sajtó* áldásait élvezi nemzetünk!

TÁRCZA.

Vergődések.

A „BAJAI HIRLAP“ számára irta: **Székely Fréd.**

Fővárosszerte hiresek voltak Ivánffy báróné kedd estéi, melyeken a főváros egész szellemi arisztokráciája együtt szokott lenni. Itt adtak rendez-voust egymásnak a diplomaták és a művészvilág emberei, itt találkoztak a komoly politikusok és örökké vidám bohémek, hogy élénk vitában tisztázzanak művészeti és társadalmi problémákat, aktuális politikai kérdéseket, hogy minden géne nélkül kritizálgassanak művészeti irányokat, azok képviselőit.

Rendkivül érdekesek voltak az esték, mikor a diplomaták ünnepélyes frakkja mellett, a festők secessiós bársonykabátjai tarkállottak ez irodalmi szalónban — a mint Ivánffy báróné házat nevezni szokták, hol nem semmitmondó „bel esprit“ uralkodott, nem üres szellemeskedés, hanem sokatmondó szellemesség, gyakran mély, a dolgok velejére ható filozofia.

Az egyik csoportban a század nagy orosz iróit, Puskint, Dosztojewszkyt, Tolsztojt magyarázták, fejegették és állitották egymással szembe, mások meg azt vitatták, hogy a naturalismus tovább már nem fejlődhetik, ideje lejárt, hogy itt van, — mint Rostand sikerei igazolják — a romanticizmus ideje, — a szalonból. hol zeneértő emberek voltak együtt — zongora- és hegedűszó hallatszik.

És az úrnő, ki a művészetek és az irodalom iránt rendkivül fogékony lelkével, széleskörü műveltségével maga sem volt utolsó ez előkelő társaságban, csoportról-csoportra haladt, egy-egy szellemes aperçuvel füszerezve a társalgást, fáradhatatlanul örködve azon, hogy itt ne unatkozzék senki.

Ma különben kissé izgatott volt és gyöngéd piros szin lepte el máskor oly érdekesen halovány, szép arczát. Ugyanis ma a modern irodalom egyik legelőkelőbb munkását várta, kinel jobban Shakespeare óta a női szivet ezer szeszélyével, titkos indulataival együtt senki sem ismerte, a társaságokban már oly régóta nem mutatkozó Merlinó Ágostot.

Csak a napokban érkezett meg Olaszországból és mindenki kivánesian várta, mily impresszióokkal jött a poezis őshazájából ez az előkelő iróí qualitásokkal rendelkező fiatalember.

Olaszországba pihenni ment, hogy elfeledje szenvedéseit, hogy elfeledjen egy szomorú, szelid arczot, melyet lelkéből számüzni nem tudott.

A tragédia, melynek részese volt, a szenvedések, melyek oly igen meggyötörték, magyarázták meg, a világ előtt megfejthetetlen és ép ezért oly rendkivül érdekes karakterét.

Egy asszony szerette őt, egy isteni szép asszony őrjöngő szerelemmel csüggött rajta. És ő is szerette, bár már kezdetben sejtette, hogy az az asszony őt nem képes megérteni. Eszméit nem értette meg, egyéniségét nem fogta fel, az embert szerette, azt imádta, mig a szellem előtte nem volt értékkel. Oh, micsoda küzdelmeket kellett szenvednie a fiatalembernek, mikor érezte, hogy ez az érzéki szerelem tönkre teszi, mikor rezte, hogy az asszony őrjöngő szerelme mellette dolgozni képtelen, mily küzdelmeket vivott álmatlan, lázas éjszakákon a költő az emberrel.

Igen — panaszkodott a költő az embernek — te állati szerelembe sülyedsz, szenvedélyed örökösen mámorba kerget, mig én kimondhatatlanul szenvedek, a mit érzek, arra nincs szavam, a mit gondolok, nem irja le pennám.

Van-e jogod, hogy te uralkodjál rajtam, a nemesebben, hogy te, ki mulandó vagy, zsarnokoskodjál az eszmén, mely örök.

Micsoda harczokat vivott szenvedő szivében, gyötrött lelkében az asszony képe és a művészet szerelme, mig végre az utóbbi lett győztes.

Belátta, hogy végre is ugy nem maradhat, szakitott az asszonynyal, hogy többet ne találkozzék vele soha és szenvedéseivel elmenekült másik szerelméhez, az Eszme ideáljához. Olaszországba utazott, hogy pihenjen, hogy papirra vesse szenvedéseit, melyek érzékeny szivét oly annyira meggyötörték — és ezzel könnyitsen magán.

Nem rég érkezett meg és most, hogy a szalonba lépett, érthető kivánesisággal fogadták azok, kik ismerték tragédiáját.

Mintha még halványabb lett volna, mint azelőtt, szemei, azok a titokzatos fekete szemek, melyek gyakran szúróan a vesékig hatoltak, most bágyadt fényben ragyogtak; csak koromfekete haja közé ékelődött egy-két ősz hajszál, csak hangja volt kissé fáradtabb, mintha nehezére esett volna a beszéd — más különben most is az az elegáns, szellemes társalgó volt, mint azelőtt.

Minden affectáltság szenvelgés nélkül, az ő szokott egyszerü közvetlenségével mondta el élményeit az olasz földön, de gyakran egy keserü

. És ma, születésed századik évfordulóján, hálát rebegnek ajkaink a Mindenható zsámolya előtt, azért, hogy *magyarnak* születtél. És miként te leborultál *a nemzet nagysága előtt* egykoron, a midőn a te lelked tüzkohóján fellelkesülve, letette vérének és vagyonának áldozatfilléreit a haza szent oltárára, akként *borul le e nemzet a te szellemi nagyságod előtt*, ma, szent sirhalmodon.

És ha majd honfibú tépi sziveinket, és ha majd honfiöröm dobogtatja kebleinket, elzarándokolunk drága hamvaid nyugvóhelyéhez, a melyre reátalál honi berkeink édes szavú csalogánya is, mert:

„Ott, hol a dicsőség táblával kezében,
Ragyogó angyalként ül isteni szépen.
S tündöklő betűkkel legszebb lapját irja:
Az az áldott szent hely, az a ***Kossuth*** *sirja!“*

Dr. Lemberger Ármin.

Nemzeti szinészet Baján.

Közel esztendei távollét után városunkba érkeznek szinészeink, hogy a szokott időben és — sajna — még mindig a szokott helyen bemutassák előttünk azt, amit a multban és a közvetlen lefolyt időben jeleset alkottak iróink, költőink és amit a külföld kiváló szellemei e téren produkáltak. Kész örömmel fogadjuk őket, szivesen látjuk körünkben, mert ismerjük őket, tudjuk, hogy idealis törekvés lakozik bennök, hogy a szépet a szépért kedvelik, művelik.

Ugy reméljük, hogy az a szellem lengi át a társulatot az idén is, amely tavaly köztük lakozott és amelylyel a közönség szeretetét, buzgó támogatását szerezték meg maguknak. Szeretjük hinni, hogy közönségünk hű lesz önmagához, hogy örömmel támogatja a szintársulatot és az igazgatót nehéz munkájában.

Mert nagy és nehéz a munka, amit az ilyen előkelő társulat igazgatójának végeznie kell. Az ő személye ad eszmei tartalmat a társulatnak, az ő példája buzditja a társulat tagjait. Az ő művészi izlése állitja össze a társulatot, az választja meg az előadandó darabokat és az állitja össze a játékrendet. És ha a mult évben valódi művészek mesteri darabokat szépen, változatos rendben adtak elő Baján és ezzel nekünk lelki gyönyörüséget szereztek, ezért az érdem első sorban az igazgatót illeti meg.

Az ő munkáját azonban megkönnyiti, hogy a régi jó társulat legnagyobbrészt együtt maradt és a befelé erős társaság könnyen fejt ki erőt, nagy erőt kifelé is. De sokkal könnyebbé lesz az igazgató munkája, ha városunk hatósága és a nagyközönség karöltve haladnak a szintársulat támogatasában. Kötelesség ezt teljesiteni, mert nemzeti érdek széles e hazában mindenütt a szinészetet erősiteni.

Sajnáljuk, hogy a juliusban megalakult szinügyi bizottság még nem adott életjelt magáról mindannak daczára, hogy köztudomásu volt az, miszerint szinészeink most vonulnak be hozzánk. Sajnáljuk magáért az ügyért, mert a szinészet ügyének pártolása nem lehet sem helyhez, sem időhöz kötött, de sajnáljuk azért is, mert még mindig akadnak itt-ott megyebeli lapok, amelyek városunkat a szinpártolás terén rossz hirbe szeretnék hozni. Sulyt helyezünk arra, hogy városunk jóhire, mely — igaz rövid idő óta, de tényleg megvan, melyet keservesen megszerzett, maradjon is meg, hogy az a kellemes szinügyi összeköttetés, melynek előnyeit élvezzük, még soká legyen fentartható.

Szeretettel várjuk a társulatot, szivből köszöntjük őket azon reményben, hogy nemes ambicziójukhoz, művészetükhöz arányos lesz közönségünk pártolása és az előbbi emelkedése maga után vonja az utóbbi gyarapodását is.

Üdvözöljük Thalia papjait és papnőit!

Lengyel Manó.

Baja város közgyülése.

Szeptember 11-én.

Három órakor délután, mikor *Schmausz Endre* főispán a közgyülést megnyitja, üresek még a padok. A tisztelt városatyák távol maradtak ezúttal a közgyülestől. Hogy miért, nem tudjuk. Valószinűleg nem tartották a mai közgyülést eléggé szórakoztatónak. Az őszi, illetve kánikulai közgyülésre valami álmos hangulat nehezedett. Az egész közgyülésen nem is volt több fölszólalás egynél, a *Bajai* Péterénél, annak azonban az volt a hibája, hogy nem lehetett megérteni a nagy zúgástól. Mikor Bajai Péter felszólalt, egyszerre az egész közgyülés kedvet kapott a szóláshoz. És ugyan mi volt az a fontos tárgy, a mihez oly nagyon sokan — de egyszerre — hozzá szóltak? kérdi az olvasó. Rendkivül fontos! Mittler Ignácz kivett a városházánál egy boltot, hogy ott egy gyorselárusitó üzletet nyithasson. Az érdekelt kereskedők kérvényt nyujtottak be a közgyüléshez, hogy a város ne adja oda a boltot, mert az az ő jelentékeny megkárositásukra nyittatik. Hát a tisztelt közgyülés és a bölcs tanács úgy vélte, hogy a kereskedők panaszkérelme elutasitandó. Tette pedig ezt a közgyülés egy jótanácsal. A kereskedők — kiknek a Mittler Ignácz partie áru üzlete tényleg az érdekébe ütközik — elmondhatják, hogy: Köszönjük alássan, tanácsokkal el vagyunk látva.

A közgyülésről a következő tudositásunk számol be:

1. A nagym. m. kir. Belügyminiszteriumnak leirata a szervezési szabályrendeletnek az állatorvosi szolgálatra vonatkozó szakaszainak módositását elrendelő közgyülési határozat jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

2. Ugyanannak leirata a város határában fekvő ingatlanok telekkönyvi átirásáért fizetendő városi díjak szedése iránt fennálló szabályrendelet érvényének meghosszabbitása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

3. Ugyanannak leirata a lakóházak falainak a talajnedvességtől való megvédésére nézve az épitkezési szabályokba kötelező rendelkezéseknek felvétele és ezzel kapcsolatban a városi tanácsnak javaslata az épitkezési szabályrendelet 15., 16., 24., 26., 30., 33., 35. és 47. §-ainak részleges módositása iránt. — Tanács javaslata elfogadtatik.

4. Ugyanannak leirata a város közpénztárából fizetett elemi iskolai tanitók, tanitónők és óvónők fizetéséről alkotott szabályrendeletre felmerült észrevételek tárgyában. — A tanács javaslata elfogadtatik és a lakbér illetmény 200 koronáról 240 koronára emeltetik. A miniszter 300 koronát kivánt, de tanács csak 240 koronát szavazott meg.

5. A nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak leirata a bajai állami tanitóképző intézet gazdasági kertjének 2 kat. hold nagyvásártéri belterülettel leendő felcserélése tárgyában. — Törzsvagyon átengedéséről lévén szó, a közgyülés határozatképtelensége miatt a legközelebbi közgyülésre halasztatik. (A főispán előre jelezte, hogy ebben az ügyben külön rendkivüli közgyülés hivatik egybe.)

6. A nagym. kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak leirata a törvényhatósági közutakra megrendelendő 400 drb. hektóméter karó és a már elhelyezett 117 drb. fix karó költségeinek fedezete tárgyában. — Tanács javaslata egyhangúlag fogadtatik el.

7. A közigazgatási bizottságnak évközi jelentése a folyó év első feléről. — Tud. vétetik.

8. A kiküldött bizottságnak javaslata Kossuth Lajos születésnapja 100-ik évfordulójának megünneplése tárgyában és ezzel kapcsolatban Budapest székesfőváros közönségének meghivója a Kossuth emlékezetére emelendő mauzoleumnak alapkőletételi ünnepélyére. — Egyhangú lelkesedéssel fogadtatik el az általunk már ismertetett ünnepi programm.

9. Az országos törzskönyvbizottságnak megkeresése az 1898. évi IV. t. cz. értelmében a város határához tartozó telepek, puszták és egyéb jelentékenyebb lakott helyeknek névvel leendő ellátása tárgyában. — Csak Mátéházát tartják szükségesnek külön névvel ellátni. Ennek pedig újabb elnevezést adni fölösleges; a többi külterület pedig nem annyira lakott, hogy ott külön név adása szükséges volna.

10. Pozsonyvármegye közönségének átirata a nemzetiségi törvénynek is nevezett 1868. évi XLIV

---

vonás jelent meg szája szegletén, melyet szenvedései irtak oda.

És Ivánffy báróné valósággal csüggött beszédén, áhitattal leste ajkáról a szót, s nézett az arczára, melyet a kiállott szenvedések megfinomitottak, mintegy spiritualizálták.

Teljes igyekezettel azon volt, hogy életre keltse ezt a sfinxet, egész erejével azon volt, hogy ebbe a fiatalemberbe, kin már a spleen, a kimerültség jeleit látta, munkakedvet öntsön, hogy ebben, a benyomások iránt oly fogékony, de szenvedései által oly annyira meggyötrött művészi lélekben életkedvet, önbizalmat keltsen.

És a fiatalember maga sem vette észre, hogy belemelegedett néha egyes problemákba, hogy vitatkozott ezzel az asszonynyal, kinek kitünő szellemi képességeiről csak most győződött meg igazán.

Minden női szivben van és igy Ivánffynéban is volt egy jó adag kiváncsiság oly férfi iránt, kiért egy másik, belé halálosan szerelmes nő, véget vetett életének. És ez a kiváncsiság csakhamar őszinte érdeklődéssé változott. Valami meleg érdeklődés, igaz sympathia támadt Ivánffyné szivében Merlinó iránt, egyénisége, melyben energia és bágyadtság valami nagyszerü harmóniában egyesült, valósággal lekötötte.

Merlinó pedig csodálattal látta, mint tünik el beteges apathiája és mint lopja helyébe az ördöngős asszony a friss munkaerőt. És ezentul lassanként mindennapos lett Ivánffyné házánál, mindketten érezték, mint lesznek egymásra csaknem nelkülözhetetlenekké.

És ismét és ismét belemerültek a társadalmi problemák fejtegetésébe, melyeket mindkettőjük szelleme folyton érdekessé és változatossá tudott tenni.

És válás után Merlinó lelkében a szellemes vitatkozások reminiszczenczái mellé gyakran tolakodott egy bájos, okos fő is és csodálkozott, mikép érdekelheti a gyötrődéssel teli múlt után őt még valami a szellemen kivül, érezte, mint homályosul el szivében lassanként a régi kedves képe és mint üt tanyát észrevétlenül lelkében Ivánffyné arcza. Finom érzékü ember léttére sohasem fásulhatott el a szép iránt és mielőtt észrevehette volna, már szerelmes volt Ivánffynéba. És ez érzést nem üzhette ki lelkéből, bár eszébe jutottak a szellemes barátnő szavai: meg kell, hogy mutassuk, hogy a szellem uralkodik lényünkön, hogy tiszta, nemes barátság is fejlődhetik, egy nő és férfi között.

És, ha eddig arról panaszkodott, hogy szelleme tétlenül hevert, hogy az érzéki szerelem rabja volt, az uralkodott lényén, most annak tudatára ébredt, hogy végre is ember, hogy megtagadni önmagát képtelen, hogy szerelem nélkül az élet oly rideg, hogy a tiszta szellem hidegen hagyja nemes érzések után sóvárgó lelkét. Azt hitte, hogy az asszony érdeklődik iránta, de csakhamar kiüzte e gondolatot elméjéből, gondolta, minden nőben megvan ez a titkos romanticizmus, hogy érdeklődnek más baja, szenvedése iránt, hogy másnak hányt-vetett szivét vigasztalni szeretik. Százszor is kiverte fejéből a gondolatot, hogy az asszony is szeretheti őt, a reményt, hátha az a hideg, okos fő is gondolt erre, ha az asszony szive is viszonozhatná érzelmeit.

Kedvetlenül, leverten ment az asszonyhoz és mikor ez szokott, meleg érdeklődésével kérdezte őt, hogy mi a baja, megkönnyebült azon hogy végre szavakba öntheti a titkos reményt, mely eddig szivében élt. A szerelem meggyőző erejével kezdte ecsetelni, hogy milyen hideg az élet szerelem nélkül.

„Asszonyom, nem fél, hogy számon kérnek öntől egy elveszett, egy eltékozolt életet. Ne mondja, hogy a szellem élteti, nem érezi, hogy mily hideg ott belül szive, mint veszi azt ellenállhatlan körül a hideg ész.

Oh, én is azt hittem, szeretni csak az eszmét lehet, én is a mellett akartam harczolni, a mi örök és a kicsinyes érzésnek értéke előttem nem volt. De be kellett látnom, szenvedések, gyötrődések árán, hogy a mint az érzéki szerelem nem elégithetí ki az embert, úgy a hideg ész is csak boldogtalanság, ha egyedül van.

Oh, hadd reméljem, hogy az ész és szív, a szellem és szerelem egyesülése boldogságot szül számunkra.

Oh, mondja, hogy Ön is szeret, mint embert is szeret, szivével és eszével, a minthogy én szeretem Önt, minden gondolatommal, minden érzésemmel.

És az asszony szivének minden érzését, szellemének minden gondolatát az igazság ellenállhatátlan erejével ragadták meg a férfi átérzett szavai, az asszonyi szív egész melegségével, a viszonzott szerelem egész mélységével, a férfinak boldogságtól ragyogó szemébe nézve, nyugodtan mondta: Én is szeretem.

És tekintetében benne volt egy őszinte szivnek végtelen szerelme, egy jövendő boldogságnak biztató reménye, lelkének minden bizodalma.

törvényczikknek a magyar nemzeti poltikai követelményeihez való módositása tárgyában az országgyülés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Egyhangú lelkesedésel pártolólag tudomásul vétetik és hasonszellemü felirat határoztatik.

11. Csanádvármegye közigazgatási bizottságának átirata a közgazdasági előadói állásnak megfelelőbb alapra való fektetése tárgyában a nagym. földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólag tudomásul vétetik.

12. A városi tanácsnak jelentése a kórházi élelmezési vállalat biztositása iránt megtartott árlejtés eredményéről. — Bakánovics Lajosnak adatik egy évre.

13. Ugyanannak jelentése a szegényházi ruhanemüek és szerelvények szállitása iránt megtartott árlejtés eredményéről. — Reich Farkas fiai czég bizatik meg a szállitással.

14. Ugyanannak előterjesztése Mikovics József siketnéma gyermeknek a siketnémák szegedi intézetébe történt elhelyezése ügyében hozott tanácsi határozatnak jóváhagyása iránt. — Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

15. Ugyanannak elő-terjesztése az utczajelző és házszámozási táblák költségeinek, mint visszatéritendő előlegnek a jövő évi költségvetésbe leendő előirányzása tárgyában. — 4246 korona a jövő évi költségvetésben előirányoztatik. Ezen összeget azonban a háztulajdoncsok visszatériteni kötelesek.

16. Ugyanannak jelentése a tüzifa- és kőszénszükséglet szállitása iránt tartott árlejtés eredményéről.— A kőszenet 209 korona árban Nagy Péter szállitja. A kemény tüzifát Kollár Ernő. A lágy tüzifát előzőleg megfogják tekinteni a két ajánlattevőnél, Kollár Ernőnél és Schleicher Antalnál és akinek a fája jobb, az bizatik meg a szállitással.

17. Ugyanannak jelentése az ugynevezett vörös hidnál lévő lejáró utnak kikövezése tárgyában. — 94 kor. 84 fillér költséggel eszközöltetik a munka.

18. Petőné Heitler Laura czeglédi lakósnak kérvénye néhai atyja nevére tett 200 koronás iskolai ösztöndijalapitvány kezelésének elfogadása iránt. — A városi polgári iskolánál tett alapitvány kezelését a város elfogadja.

19. Özv. Löwy Jakabné kérvénye épitkezés czéljaira 5 □-öl közterületnek átengedése iránt. (Második szavazás.) — 20. Kozma Ferenczné szül. Czobor Terézia bajai lakósnak kérvénye 140 □-öl közterületnek átengedése, illetve megváltása iránt. (Első szavazás.) — 21. Urszényi Anna bajai lakósnak kérvénye 148 □-öl közterületnek átengedése, illetve megváltása iránt. (Első szavazás.) — Minthogy a határozatképességhez hiányó *egy* szavazat, *Grünhut* Miksa személyében megérkezik, az átengedések megszavaztatnak.

22. Cziczovszki Mátyás bajai lakósnak kérvénye pásztor-utczai házaelött teljesitett planirózási munkálatok folytán 400 korona kártéritési összegnek megállapitása iránt. — Elutasittatik.

23. Wzentek Lajos bajai lakósnak számlája 100 kor. szakértöi dij utalványozása iránt. — Kiutalványoztatik.

24. Fischer Pál fürdőbérlőnek számlája szegények és a városi szolgaszemélyzet részére kiszolgáltatott gözfürdőkért 105 K. 65 fill. utalványozása iránt. — Kiutalványoztatik.

25. Tury Mátyás tiszti ügyésznek kérvénye ujabb 8 heti szabadságidő engedélyezése iránt. — 26. Bischoff Károly levéltárnoknak kérvénye 1 havi szabadságidő engedélyezése iránt. — 27. Meskó László tanácsnoknak kérvénye 1 havi szabadságidő engedélyezése iránt. — Megadatik.

28. A városi tanácsnak jelentése a városi középületek kályháinak tatarozása iránt megtartott árlejtés eredményéről. — Tud. szolgál.

29. Ugyanannak jelentése a városi székház épületében lévő IX. számú bolthelyiségnek bérbeadása tárgyában. — A város boltbérlői kérvényt nyujtottak be, hogy a boltot ne adják Mittler Ignácznak, mert az egy partie árú üzlettel őket megkárositja. *Bajai* Péter itt felszólal, de hogy mit beszél, nem lehet megérteni, mert az eddig csendes bizottsági tagok mind beleszólnak. Annyit mégis megérteni, hogy Bajai Péter a kereskedők panaszos kérelmét elutasitani inditványozza. A tanács ugyanezt inditványozza, azzal a hozzáadással, hogy tanácsolja a kérvényező kereskedőknek, hogy ha Mittler tényleg tisztességtelen versenyt folytatna, úgy tegyenek feljelentést a rendőrségnél. (A kereskedők köszönik a jó tanácsot.) A közgyülés Schön Antal felvilágositása daczára elfogadta a tanács javaslatát.

Egyéb tárgy nem lévén, a közgyülés véget ért.

Helybeli és vidéki hírek.

Kossuth ünnep. *Kossuth* Lajos születésnapja századik évfordulójának minél méltóbb, minél impozánsabb ünneplésére a társas egyletek is — élükön a „Casinóval" — szövetkeztek és kebelükből az ünnepi programm megállapitására egy bizottságot küldtek ki, mely a következő felhivást bocsátotta közre:

Polgártársak! Szeptember 19-én lesz száz esztendeje, hogy a magyar hazának nagy fia, a szabadság, testvériség, egyenlőség magasztos eszméinek legnemesebb hirdetője, a hatalmas, független Magyarország ideáljáért küzdő fenkölt bajnok *Kossuth Lajos* megszületett.

E nagy napon, mely ünnepe minden igaz magyarnak, úgy a palotákban, mint a gunyhókban, párt- és valláskülönbség nélkül egyesülünk a legszebb, a legmagasztosabb eszmében: hazánk szeretében!

E nemzeti örömnapot megünnepli az egész ország, ünnepe ez Baja városának, mely egész lelkesedéssel, szive egész melegével vesz részt benne.

A programm a következő:

19-én kora reggel mozsárlövések és a tüzoltó-zenekar riadója.

9 órakor istentisztelet az ág. ev. imaházban.

10 órakor diszünnepély a főgymnasiumban.

11 órakor a városháza nagytermében diszközgyülés.

Délután ½4 *órakor* gyülekezés az iparoskörben, honnan a zárda-utczán át a Bódog-tér megkerülésével a br. Eötvös József-utczán keresztül a főtérre vonul a menet, hol népünnepély tartatik énekkel, szavalattal és alkalmi szónoklattal.

Este diszelőadás a szinházban és társasvacsora a „Nemzeti Szálloda" összes termeiben, melyben mindenki részt vehet.

Polgártársak! Testvérek! Lobogózzátok fel e nagy napon házaitok; tartsatok munkaszünetet. Öltsön ünnepi diszt külsőleg is Baja városa, vegyetek részt minél nagyobb számban az ünnepség egész sorozatán, hisz tudjuk, érezzük, hogy ti át vagytok hatva azon nap magasztosságától, melyen a férfiú született. kinek nevéhez füződik a legszebb eszme megvalósitása, hogy ti polgárok, testvérek a szabad hazának, szabad fiai vagytok.

Az ünneprendező, végrehajtó bizottság.

A f. hó 19-iki ünnepély részletes programmja egyébként a következő:

Az istentisztelet.

D. e. 9 órakor az ág. ev. templomban háladó istentisztelet tartatik, melyen a hatóságok, egyesületek, és a 48-as honvédegylet testületileg vesz részt.

Ünnepély a főgymnasiumban.

A bajai cziszt. r. főgymnasium, mely minden alkalommal az elsők sorában látható, valahányszor a hazának öröm- vagy gyász napja van, ezuttal is egy fényes ünnep keretében üli meg *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulóját.

Az ünnepély d. e. 10 órakor veszi kezdetét az alábbi műsorral:

1. *Szózat.* Előadja a főgymn. ének- és zenekara.

2. *Ünnepi beszéd.* Mondja *Ledniczky* Ipoly tanár.

3. *Kossuth Lajos születése napján.* Szavalja *Kollár* István VIII. o. t.

4. *Tavasz elmult* . . . Irta Lányi Ernő; előadja a főgymn. ének- és zenekara.

5. *Az öreg honvéd.* Irta Gárdonyi Géza; Szavalja *Bettelheim* Sándor VIII. o. t.

6. *Kossuth Lajos azt izente* . . . Előadja a főgymn. ének- és zenekara.

Külön meghivókat az intézet nem küld szét és a m. t. közönséget ezen uton hivja meg a főgymn. igazgatósága.

Baja város diszközgyülése.

D. e. 11 órakor Baja város törvényhatósági bizottsága diszközgyülést tart a nagy évforduló emlékére a városi székház diszes termében, a következő tárgysorozattal:

1. *Elnöki megnyitó.* 2. *Díszbeszéd.* Tartja dr. Ladányi Mór biz. tag. 3. *Elnöki zárszó.*

Népünnep a Szentháromság téren.

Délután ½4 órakor az ipartestület kebelében levő iparos- körben (Vadász-utcza) gyülekezés és a Zárda-utczán át a Bódog-téri sétány megkerülésével a Báró Eötvös-utczán keresztül fölvonulás a Szentháromságtérre, a hol a következő programmal tartanak ünnepélyt:

1. *Szózat.* Énekli az ipartestület dalárdája. Karnagy: *Wilhelm* Károly.

2. *Fohász.* Irta: Rákosi Viktor. Elmondja *dr. Nyiraty János*, a bajai függetlenségi- és 48-as párt alelnöke.

3. *Ünnepi beszéd.* Elmondja *Dr. Reich Aladár*, Baja város orsz. képviselője.

4. *Hymnus.* Énekli az ipartestület dalárdája.

Díszelőadás a szinházban.

Este 7 órakor ünnepi diszelőadás lesz a szinházban, mely alkalommal „Kurucz Feja Dávid", Fényes Samu hazafias müve kerül szinre.

Bankett.

A „Nemzeti Szálló" összes termeiben este 8 órakor, az ünnepély befejezéseül bankett lesz, a melyen szivesen látnak minden hazafias polgárt. A bankett ünnepi szónoka: *Mihalitska* István képezdei tanár.

A bankettre szóló részvételi jegyek 2 korona árban a „Nemzeti Szállodá"-ban, úgyszintén az ünneprendező végrehajtó-bizottság tagjainál *f. hó 18-ig válthatók.*

* * *

A bajai izr. iskolákban csütörtökön délután ünneplik meg *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulóját, mely alkalommal *Erdős Jakab* igazgató mondja az ünnepi beszédet.

* * *

A bajai ipartestület elnöksége felhivást bocsátott ki a helybeli iparosokhoz azon czélból, hogy szeptember hó 19-én a munka szüneteljen. A felhivás szövege a következő:

Szeptember hó 19-én lesz száz esztendeje, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia megszületett; — minden igaz magyarra ünnep ezen nap. Ugyanazért tisztelettel kérjük iparos társainkat, munkaszünetet tartva ünnepeljék meg ezen napot; — kérjük, hogy f. hó 19-én délután ½4 órakor az ipartestület székházánál megjelenni és a testület zászlaja alatt együttesen a főtérre bevonulni sziveskedjék, a hol a népünnepély megtartatik.

Társas vacsora este 8 órakor a „Nemzeti Szálló"-ban tartatik, egy teriték, ½ liter borral és szikvizzel 2 korona.

—

A királyné halálának évfordulója. Szeptember 10-én volt negyedik évfordulója annak a gyászos katasztrófának, a melynek dicsőült Erzsébet királynénk, Magyarország Nagyasszonya a genfi tó mellett áldozatul esett. Városunkban a róm. kath. plébánia templomban gyászmise volt, melyen a városi hatóság, *Dr. Hegedüs* Aladár polgármester, a kir. járásbiróság *Mayer* Károly kir. járásbiró vezetésével, a helyben állomásozó katonaság és az összes, városunkban levő hivatalok tisztviselő kara testületileg vett részt. A középületeken és hivatalos helyiségeken gyászlobogók lengése hirdette a nagy gyászt, — az összes iskolákban pedig a gyászos nap emlékére szünet volt.

A közigazgatási bizottság ülése. Baja város th. közigazgatási bizottsága folyó hó 11-én tartotta szeptember havi rendes ülését. A polgármester havi jelentése után következett a tiszti főorvos jelentése. Ez a jelentés, népmozgalmi adataival általános örömet keltett. Az eddigi kedvezőtlen *népesedési* arányokkal szemben a mult havi meglepően *kedvező*, a mennyiben *37 halálesettel szemben 59 születési eset történt.* 8 haláleset orvosi gyógykezelés nélkül következett be. Erőszakos halál 3 volt és egy városrendőri bonczolás. A jövő évi utadó 8 százalékot fog kitenni. Itt emliti meg a referens Weisz Nándor, hogy az eddigi 6 útkaparó helyett 8-at alkalmaznak. Az itteni bevétel 25,625 K. 02 fillérre és a kiadás 25,576 K. 02 fillérre van előirányozva. Adók befolytak: Egyenes adó 40,501 K., hadmentességi adó 63 K., fogyasztási adó 6788 K., bélyeg és illeték 8749 K., országos betegápolási pótadó 730 korona.

A bajai jótékonyczélú leányegyesület ma déli ½ 12 órakor nyitja meg népkonyháját ünnepélyesen, melyre ezúton is meghivja az érdeklődő közönséget: *az Elnökség.*

Adomány a főgimnáziumnak. *Wagner* Antal helybeli könyvkereskedő úr értékes fonografot ajándékozott főgimnaziumunknak. A szép ajándékért, melyet a volt tanitvány kegyelete nyújt intézetünknek, ez uton is szives köszönetét fejezi ki a főgimnázium *Igazgatósága.*

Plósz Sándor igazságügyminiszter kerületében. A rigyiczai kerület oszthatatlan lelkesedéssel készül fogadni képviselőjét, Plósz Sándor minisztert, aki folyó hó 20-án látogatja meg választóit. A minisztert utjában a bácskai képviselők közül többen fogják kisérni. A kerület székhelyén, Rigyiczán a miniszter Lollok Alajos vendége lesz. A rigyiczai kerület összes községei nagy küldöttségekkel lesznek képviselve. Délben nagy bankett lesz a nagyvendéglőben, — hol a miniszter valószinüleg — az igazságügyi politikáról és reformtervekről fog érdekes kijelentéseket tenni. A miniszter *Latinovits* Pál főispán látogatására Zomborba megy.

Szinházi hir. Vettük a következő szinházi jelentést: Alulirott tisztelettel értesitem Baja th. város nagyérdemü közönségét, hogy kitünően szervezett dráma, vigjáték, népszinmű és operette szintársulatommal *szerdán, 1902. évi szeptember*

hó 17-én, a „Bárány szálloda“ disztermében előadásaimat megkezdem. Társulatom névsora: Igazgatósági személyzet: *Pesti Ihász* Lajos, igazgató. *Sándori* Kálmán, ügyelő. *Németh* János, énekes bohózat és operette rendező. *Németh* Ignácz, karnagy. *Falussy* István, népszinmű rendező. *Ujvári* Miklós, táncz- és vivó-mester. *Tóth* Antal, drámai rendező. *Molnár* Andor, könyvtárnok. *Rátkai* Sándor, vigjáték rendező. *Földvári* Hugó, titkár, igazgatói megbizott és pénztárnok. Működő személyzet: *Cs. Almási* Julia, drámai anya, idősb tragika. *Tarján* Irma, drámai hősnő, fiatal tragika. *Jezerniczki* Sarolta, drámai szende, társalgási. *Szabados* Gizi, naiva, vigjátéki szende. *L. Mihályffy* Julia, vigjátéki anya, komika. *Simon* Mariska, vigjátéki szubrette, társalgási. *Némethné* Ilon, operette koloratur énekesnő. *Gerlaki* Hermin, népszinmű és operette szubrett énekesnő. *Kállai* Jolán, népszinmű és operette énekesnő. Zoltán Józsefné, sugónő. Dörner Ireuke, segéd énekesnő. Kulinyi Karolin, segéd-drámai és társalgási szinésznő. F. Kaposi Rózsa, Kaposi Irénke, R. Hegyi Jolán, Baranyainé Emma, Kovács Ilka, Fenyő Rózsa, Nagy Mariska, Molnár Aranka, segéd szinésznők, kardalosnők és tánczosnők. *Tóth* Antal, drámai apa és tragikus. *Baróthy* Antal, hős, jellem és csclszövő. *Farkas* Ferencz, hősszerelmes és énekes bonvivant. *Krasznai* Ernő, lirai szerelmes és társalgási. *Falussy* István, népszinmű és operette bariton énekes. *Baranyai* Ferencz, operette tenor és népszinmű énekes. *Németh* János, operette buffó, komikus. *Rátkai* Sándor, operette buffó, kedélyes apa. *Ujvári* Miklós, burleszk és pedáns komikus. *Szigethy* Andor, siheder és társalgási. *Németh* Ignácz, karnagy. Berényi Gábor, segéd szerelmes és társalgási. Sándori Kálmán, Lonez Mihály, Farkas Árpád, Halász Alfréd, Rózsa Jenő, Zoltán Alajos, Paksi Sándor, Horváth Imre, segéd szinészek, kardalosok és tánczosok. *Kádár* Lajos ruhatáros, egy segéddel. *Markovics* Lajos szertaros, két segéddel. *Merkovics* Márton diszmester, egy segéddel. *8 tagu saját zenekar.* — Egyszersmind van szerencsém a t. szinműpártoló közönséget értesiteni, hogy húsz előadásra bérletet nyitok a következő árak mellett: oldal- és támlászszék 1—2-ik sorban 28 korona, 3., 4., 5-ik sorban 20 korona, 6., 7., 8-ik sorban 15 korona. — Bérletben a következő ujdonságok, darabok kerülnek szinre: *Katalin, Svihákok, San-Toy, Ádám és Éva* új és *Fatinicza, Gasparone* régibb nagy operettek; *Lotti ezredesei*, operettszerű bohózat; *A zsába, Az almafa, Nevezetes kastély, Névtelen levelek, A képviselő úr*, új vigjátékok; *Balatoni rege, Pillangó kisasszony, Bottyán generális, Hannele menybemenetele, Kurucz Feja Dázid, Balassa Bálint, A vörös talár*, új szinművek és drámák; *Házasodjunk, Egy görbe nap*, új fővárosi életképek; *Régi szerető*, új népszinmű. — Bérletgyüjtés tekintetében *Földvári Hugó* megbizottam teszi tiszteletét. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, mély tisztelettel *Pesti Ihász Lajos*, a szabadkai szinikerület igazgatója.

Sport ünnepély. A „Szabadkai Sport Egylet“ örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy akkor, a midőn Szabadka városa Kossuth ünnepélyet rendezi, ő is hozzájáruljon eme ünnepségek emeléséhez. Folyó hó 21-én d. u. 3 órakor ugyanis Palicson, saját versenypályáján versenyeket tart. Ugyanekkor a versennyek egyik pontjat *„Kossuth emlékverseny“-nek* nevezi el, s ezután évről-évre állandóan programmjába veszi fel e versenyszámot. Az idén 12 kmtres gyaloglás lesz az emlékverseny, melyben a győztesnek Kossuth Lajos aranykeretbe foglalt email - arczképét adja jutalmul nemzeti szinü széles vállszallagon.

A tanitóképző intézet kibővitését, illetőleg a külön internátusi épület emelését október hóban kezdik. Az új pavillon felépitési költségeit a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 121,880 koronával irányozta elő, az árlejtés szeptember 30-án Budapesten fog megtartatni.

Munkás-lakások épitése. A földmivelésügyi m. kir. miniszter vármegyénknek 20,000 koronát utalványozott, hogy ezen összegből gazdasági munkások — lakóházak épitésére — törleszthető kölcsönökben részesüljenek. A vármegyei törvényhatósági bizottság ezen összegből Ó-Becsének 2000 koronát szavazott meg, amely összegből ottani illetőségü gazdasági munkások 200 koronáig terjedő segélyben részesülhetnek, ha ezt a községi elöljáróságtól kérik. A kölcsönt a községi képviselőtestület szavazza meg.

Új vasut. Ó-Morovicza és Pacsér községek a járás székhelyére, vagyis B.-Topolyára vasuti összeköttetést óhajtanak létesiteni; az előértekezlet szeptember 6-án tartatott meg Ó-Morovicza községházán. A költséget úgy vélik fedezhetni, hogy a vármegye rendelkezésére bocsátaná a pacsér—topolyai törvényhatósági út kikövezésére szánt összeget. Ezen czélból egy monstre deputáczió megy a vármegye székhelyére.

Gőzhajó állomás beszüntetése. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Német-Palánka állomását a kedvezőtlen vizviszonyok miatt szeptember hó 4-ével úgy a személy-, mint az árúforgalom számára végleg beszüntette. Teljes uszályrakományokat azonban ugy Német-Palánkára, mint Német-Palánkáról is felvesznek.

Kossuth-ünnep tankerületünk középiskoláiban. *Dr. Platz* Bonifácz kir. főigazgató az alábbi hazafias rendeletet intézte a hatáskörébe tartozó középiskolák igazgatóságához: „Folyó évi szeptember 19-én ünnepeljük országszerte a magyar történelem egyik legnagyobb férfia: Kossuth Lajos születésének százados évfordulóját. *Amennyiben helyi ünnepségen kinálkozik kellő alkalom arra, hogy az ifjúság benne részt vehessen, ezt mindenesetre meg kell tenni.* A hol helyi ünnep nem lesz, vagy az ünnep keretébe az ifjúság meg jelenése nem illeszthető be: az igazgatóság találjon módot arra, hogy — bár szerény iskolai körben — az ifjuság áldozzék hazánk nagy fia emlékének. Az intézeti épületre a nemzeti szinü zászlót ki kell tűzni. Nevezett napra szünetet engedélyezek“.

Ügyvédi kamarai hír. A szabadkai ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy *dr. Koszits Elemér* ügyvédet *Ó-Kanizsa székhelylyel* az ügyvédek lajstromába iktatta.

A bajai kath. legény-egylet 1902. szept. 4-én, délután 3 órakor az egyleti házban rendkivüli közgyülést tart, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghivja az egyleti Elöljáróság. Tárgysorozat: Tiszteletbeli tagok választása.

A bajai önk. tüzoltó testület f. hó 14-én azaz vasárnap d. u. 3 órakor a zárda tulajdonát képező hátulsó udvarhelyiségben nagy szabásu fecskendő és mászási gyakorlatot tart, amelyre az érdeklődő közönséget meghivja.

Bélyeghamisitó dijnok. *Pelle* János topolyai járásbirósági dijnokra irányult a gyanu, hogy 54 drb. aktacsomó eltünt és százakra menő aktákon bélyeghamisitás történt. A szabadkai törvényszéknél e hó 5-én volt e bünpör tárgyalása. A 25 éves fiatalember mindent tagadott, de a közvádló összetett bizonyitékok alapján kérte elitéltetni, ámbár főnöke, Sarkady topolyai járásbiró szorgalmas és tehetséges tisztviselőnek állitotta a vádlottat. A törvényszék 4 napi tárgyalás után a btkv. 462. §. és 463. §. alapján hivatali sikkasztásban bünösnek mondta ki, — s tekintettel az enyhitő körülményekre, melyek közt a legnyomatékosabb az, hogy „laza volt az ellenőrzés“ — 8 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre itélte. Vádlott, védő és ügyész felebbezést jelentettek be az itélet ellen.

Verekedések. *Ifj. Kovács* Pál folyó hó 6-án éjjel 11 óra tájban Szt.-Jánosra igyekezett és lakása közelében az országuton hatan megtámadták, ütlegelni kezdték és csak jó lábainak köszönheti, hogy elmenekült. A tettesek közül *Vörös Imrét és Csiszár Istvánt* ismerte föl, kik közül egyik a menekülő után lőtt. Másfél percz mulva Fuchs Vilmost támadták meg és rajta könnyü testi sértést ejtettek. — *Treszkity András* fuvarost f. hó 6-án *Árvai Antal* öt alkalmazottjával megverte, mert Árvai anyósának butorait szállitotta el. A bünvádi eljárás folyamatba tétetett.

Furfangos tolvaj. E hó 10-én d. e. 10 órakor *Séra Péter* baracskai lakós a honvédlaktanya előtt kocsijával várakozott fiára. Hozzámént egy 20 év körüli suhancz, aki fekete puha kalap, kék ing és barna nadrágon kivül más ruházattal nem birt, magát zombori lókupeczknek adta ki és arra kérte Sérát, hogy kocsiján vigye Baracskáig. Mindketten 12 óra után a kocsival özv. Lengyel Jánosné korcsmaudvarába szálltak. Séra Péter 1/23 órakor kocsiját és lovát az udvarban hagyva, a laktanyához ment és mire 5 órakor visszatért, tapasztalta, hogy 180 K. ért. deres kancza lova, kantárral együtt ellopatott. Az udvarban kőmüvesek is dolgoztak, 14-15 ember volt állandóan és d. u. 4 órakor az ismeretlen suhancz a lovat felkantározta és szemük előtt elnyargalt. A nyomozás folyik.

Lopások. *Ripp* Ignácz vendéglőjében f. hó 6-ára virradóra, zárás alkalmával egy vendégnek 150 K. értékü ezüst órája és arany láncza ellopatott. — *Rabár* József özv. Kinsztler Vilmosné Szt.-János külvárosi udvarába bemászott és a nyitott konyhából 1 kenyeret, 1 bögre zsirt és tejet lopott. — *Jelinek* Rezső 29 éves karádi ill. nyomdászsegéd folyó évi április hó 1-én Csabán, gazdája Nádasi Elek kárára 150 K. ért. rézbetűket és számokat, Kron Dezső segédtársától zsebórát és ruhanemüt lopván, ideigl. igazolványának hátrahagyásával megszökött. A keszthelyi ipartestületnél azon czimen, hogy munkakönyvét elvesztette, ideigl. igazolványt nyert és avval Pécsett Rimer János könyvkötőnél munkába állt. Nevezett munkaadója kárára 400 K. ért. könyvet, könyvkötő szerszámot f. hó 2-án ellopott és megszökött. Folyó hó 8-án helyben elfogatott, mikor magát *Exner Ernő* ónváradi ill. segédnek vallotta. Igazolni magát nem volt képes, azt mondta, hogy igazolványát Mohács és Szekső közt elvesztette. Kihallgatása alkalmával, miután köröztetett, beismerte a lopásokat és a Pécsről lopott tárgyak nagy részét nála megtalálták. A szabadkai ügyészségnek átadatott. — *Ézsi Mózes* szeremlei lakós panaszt emelt a rendőrségnél, hogy a Mittermann-féle tanyájának zárt padlásáról aug. hó utolsó napjain 25 mm. rozs ellopatott. A nyomozás megindult.

Szarvasmarha dijazás Zsablyán. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 30-án Zsablyán szarvasmarha dijazást rendez. A dijakat a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszterium adja. A dijazás föltételei és a dijak a következők: Dijaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei kisgazdák saját nevelésü állatjai fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatjai diszoklevelekkel tűntettetnek ki. A dijazásra elővezetendő állatok bejelentése nem kivántatik, hanem elégséges, ha azok aznap reggel 7 órakor a dijazás megkezdése előtt a helyszinen megjelennek, ahol a helyhatóság az összeirásuk és elhelyezésükről gondoskodni fog. — A dijazáson bemutatott állatok megbirálását, valamint az odaitélt dijak kiosztását a gazdasági egyesület bizottsága eszközli. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, a kik bélyegtelen hatósági bizonyitványnyal igazolják, hogy a borjukkal elővezetett tehenek a borjak ellése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 3 éves üszők, továbbá az 1 és 2 éves bikák az ellés idejében birtokukban volt tehenektől származnak és általuk neveltettek. A dijazás kezdete reggel 9 órakor.

Harmadik nyilvános nyugtázás. Zárdatemplomunk kifestésére ujabban adakoztak: Tomcsányi Sándor 44 kor.; Tonmcsányi Sándorné szül. beeri Balogh Mária, Papp Kovács Györgyné 20—20 kor.; dr. Hegedüs Aladárné, Stámpfl Jenő, Nivel Lajos, Kovács Andor és családja, özv. Juhász Istvánné és családja, N. N. 10—10 kor.; özv. Müller Henrikné 5 kor.; Hegedüs Jolán, Tomcsányi Béla, Tomcsányi Ilonka, Tomcsányi Lajos, Tomcsányi Mariska, Tomcsányi Jenő, Szuszits János, sz. Antalnak egy tisztelője, P. V. 4—4 kor.; Borza Nándor, Vujcs Ferencz, Wagner Józsefné, N. N. 3—3 kor.; Csapláros Ferencz 2 kor. 50 fill.; Ferró Katalin, Kopácsek Mátyásné, Burkovics Aranka, Claudius Hermanné, özv. Drobinyák Ágnes, özv. Ludvig Mártonné, Németh Lászlóné, N. N. 2—2 kor.; Mihálovics N., özv. Darabos Istvánné, Madár Zsigmondné, Bényei Józsefné, Bokrovszky Lőrinczné, özv. Pádics Anna, Varga Istvánné, Veverka Mária, Veverka Terézia (Ada), özv. Háriikovicsné, özv. Baumann Antalné, Bosnyák Mária, Majoros Sándorné, Pestalics Mária, Hugyi Imréné, özv. Visegrádi Borbála, Csincsák Ferenczné, N. N. 1—1 kor.; Petreisicz János 50 fil.; Farkas Józsefné, Mihálovics Lajosné 40—40 fillért.

Mindezen nemeslelkü jótevőknek hálás köszönetet mondunk azon imaszerü fohászszal: fizessen érte a jó Isten ezerszeresen. Minthogy pedig a költségek eddig csak részben vannak fedezve, teljes bizalommal kérjük továbbra is a nemesszivü közönség kegyes támogatását.

Baján, 1902. szeptember 11-én.

P. Martinov Fortunát zárdafőnök.

KÖZGAZDASÁG.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara szeptember havi ülése.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara f. hó 11-én d. u. 2 órakor tartotta meg e havi teljes ülését *Szarvady* Lajos elnöklette alatt.

Az ülésről a következő tudositást vesszük:

Napirend előtt lelkesedéssel fogadta el a teljes ülés az elnökség azon javaslatát, hogy a kamara ünnepelje meg *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulóját és a szabadság nagy hősének, a magyar iparfejlesztés legelső vezérharczosának, Szeged közönsége által emelt, szeptember 19-én leleplezendő szobrára testületileg vigye el hálakoszorúját. — Ezután első sorban az elnöki jelentéseket tárgyalta és vette tudomásul a teljes ülés, azok során az előterjesztést arról, hogy a kamara kimeritő véleményt adott *Szabadka* város törvényhatóságának az ott tervezett 1905. évi *megyei gazdasági és iparkiállitás* előkészitésére vonatkozólag.

Tudomásul vette a teljes ülés, hogy Hmezővásárhelytt 1903-ban terveznek *helyi gazdasági és iparkiállitást*, melynek előkészitése a kamara közreműködésével folyamatban van.

Kulinyi Zsigmond titkár tett aztán részletes jelentést a kamarai irodának a julius-augusztusi szüneti hónapokban végzett tevékenységéről.

A kereskedelemügyi miniszter egyik szegedi késes államsegély iránti folyamodása alkalmából értesitette a kamarát, hogy hajlandó volna egy,

Szegeden, a fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatosan fölállitandó közös köszörülő és késpréselő műhely gépberendezésére 10000 koronát engedélyezni és művezetőt adni, ha a város ingyen helyiséget épittet. A leirat tudomásul vétele mellett megbizta a kamara az elnökséget, hogy a tárgyalásokat e terv keresztülvitele érdekében a város hatóságával és az érdekelt iparosokkal kezdje meg és ennek eredményéről tegyen részletes előterjesztést.

Részletes fölterjesztést fogadott el a kamara, melyben ismétli a csongrádmegyei háziiparfejlesztés ügyében még 1897. évben fölterjesztett érveit, hogy e megyében a kereseti viszonyok egészséges átalakitása czéljából égető szükség a *háziiparra* való nevelés és a czél a legmesszebb menő állami támogatást igényli. E végből szükség volna háziipari tanfolyamok és műhelyek fölallitására, mely czélból a megye által fölajánlott áldozaton kivül egyszersmindenkorra 10000 korona berendezési segélyt és 7000 koronát évenkint kér a fönntartási költségekre engedélyezni a földmüvelésügyi, valamint a kereskedelemügyi tárcza terhére.

Elhatározta a kamara, hogy amint már, ismételten kifejezésre juttatta, az *önálló vámterület* mellett ir föl és csatlakozik a debreczeni társkamara mozgalmához.

Külön tárgyként foglalkozott a kamara a kiegyezési tárgyalásokkal összefüggőleg az Ausztriával kötendő *állategészségügyi egyezménynyel*, melynek kedvező módositása érdekében hozzájárult a debreczeni kamara czirányu fölterjesztéséhez.

Foglalkoztatta a kamarát a kereskedelemügyi miniszter azon elhatározása is, mely szerint megengedte egy budapesti czégnek, hogy a Máv 30 állomásán *kizárólag magyar iparczikkekből* kedvezményes föltételek mellett elárusitó raktárakat állitson föl. A kamara egyik budapesti nagykereskedő czég ellentétes kivánságát mellőzve, fölterjesztést fogadott el az elhatározás helyeslése mellett, me t teljes mértékben hasznosnak itélte azt a magyar ipar fejlesztése és uj iparágak meghonosítása szempontjából. Kivánatosnak tartja azonban, hogy ne egy czégnek adassék kizárólagos engedély, hanem első sorban vétessenek figyelembe a vidéki kisiparos szövetkezetek és *a helyi czégnek ajánlatai*. Kéri ezzel kapcsolatosan a kamara, hogy a magyar fürdőkön alkalmas intézkedéssel idéztessék elő a magyar ipartermékek árusitása.

A zentai ipartestület kérésére, hogy a kamara segélyt adjon és támogatást eszközöljön ki a *Zentán* tervezett *1903. évi gazdasági és ipari kiállitásra*, a kamara közreműködésének készséges fölajánlása mellett azt határozta, hogy előzetesen a tervezett kiállitás méreteiről és szükségleteiről szerez részletes tájékozást.

Megállapitotta még a kamara a rendes tárgysorozat keretében a rendes 1903. évi költségelőirányzatát, mely szerint 40908.40 korona kiadással szemben 42330 kor. 72 fillér bevétel áll rendelkezésre. Ipari és kereskedelmi czélokra előirányoztatott 9200 korona.

Elhatározta még a kamara, hogy miként eddig is tette, ez alkalommal is felkarolja a baja-bátaszéki hid összeköttetés érdekében ujabban megindult mozgalmat.

Nyilttér*)

Borivóknak, kik a bort savanyuvizekkel szeretik vegyiteni, mindenek előtt a

MATTONI-FELE

GIESSHÜBLER

legfelsőbb udvari szállitója

SAVANYU-KUT

ajánlható. E viz közömbösiti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékizt ád, annélkül, hogy azt feketére festené.

(*E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

Senki

se mulassza el egyik legrégibb budapesti bankházunk részére törvényesen megengedett **állam- és hitelsorsjegyeknek eladására** való ügynökség végett jelentkezni. Legmagasabb jutalék, előleg, fiix fizetés.

Ajánlatok **FUCHS H. váltóházhoz Budapest, IV. Kecskeméti-utca I.** intézendők.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek becses tudomására adni, hogy 12 éven át gyüjtött tapasztalataim alapján, a Dörr-féle házban egy, a mai kornak megfelelő

Füszerkereskedést

nyitottam. Fötörekvésem, hogy friss, jó árúimmal és pontos kiszolgálással a tisztelt közönség teljes bizalmát kiérdemeljem.

A tisztelt közönség becses pártfogását kérve maradok,

teljes tisztelettel

ifj. Cserba György.

Ugyanitt egy jó házból való flu tanulóul felvétetik.

453. szám
végrh 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhiré teszi, hogy a bajai kir. jbiróságnak 1901. évi Sp. II. 587/18. sz. végzése következtében **Dr. Koller Imre** ügyvéd által képviselt **Szabó Antal és neje** javára **özv. Hunyadi Antalné és Hunyadi János** mint néh. **Hunyadi Antal** ismert ugyaz ismeretlen örökösei ellen 400 korona s jár. erejéig 1902. évi julius hó 29-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 674 koronára becsült következő ingóságok, u. m: 1 arany óra láneczczal nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbiróság 1902-ik évi. **V.** 680/2. számu végzése folytán 400 kor. — fillér tőkekövetelés, ennek 1900. évi szeptember hó 30-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 112 korona 60 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Baján, a bajai kölcsönös segélyző egylet helyiségében leendő eszközlésére **1902. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságokaz 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt, Baján, 1902. évi szeptember hó 8-ik napján.

Fehér Géza
kir. birósági végrehajtó.

8747. sz.
tkv. 1902.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az árverést **Dr. Bruck Samu** bajai ügyvéd által képviselt **özv. Zrinyi Györgyné, Hurtony Anna** báth-monostori lakós kérelmére **Szabó István és társai** báth-monostori lakósok mint **Szabó Mihály örökösei** ellen. 732. kor. 94. f. tőke, annak 1901. évi február hó 19-től 5o/0 kamatai 82. kor. 20. fillér. eddigi, 39. kor. 20. fillér ezuttal és a még felmerülendő költségeknek, nemkülönben csatlakozott Allaga Ottó bajai ügyvéd által képviselt Heinrich Béláné Szemző Georgina és társai mint Szemző János örökösei végrehajtatók 1000. kor. és járulékai követelésük kielégitése végett az 1881 LX. t. cz. 144. és következő §-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó bajai kir. járásbiróság területén levő, a báth-monostori 645. számu betétben. A † I. sorsz. 4498. hrsz. Homok Hosszúhegy dülőben fekvő Szabó Mihály (Harangozó) nős Budai Veronával) nevére irt 1. hold 116. négyszögöl szőllőre 820. korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és arra Báth-Monostor községházánál **1902. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 10 óráját kitüzi**, a midőn a fenebb körülirt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Baján, 1902. évi julius hó 10-én.

A kir. tkvi hatóság.

Temmer
kir. járásbiró.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Baján a Milassin-féle házban**, a cziszterczi rendház mellett

FÉRFI-SZABÓ

ÜZLETET NYITOTTAM.

Egyben bátorkodom tudomására hozni, hogy raktáron tartok dús választékban mindennemü bel- és külföldi gyapjuszöveteket.

Megrendelések mérték szerint a **legdivatosabb kivitelben gyorsan és pontosan eszközöltetnek.**

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Hirschler Miksa
férfi-szabó.

IRODA GYAKORNOK

azonnali belépésre kerestetik

Szücs Ödön czég által

BAJÁN.

9222. szám.
tkv. 1902.

Árverési hirdetmény.

A bajai telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az árverést **Dr. Boros József** bajai ügyvéd által képviselt **Gergics Józsefné Stifán Angelika, Hudi Sándorné Rádics Katalin, Dugalics Ferenczné Rádics Ágnes, Horváth Imréné Rádics Anna** és **özv. Horváth Mártonné Rádics Rozalia** szt.-istváni lakósoknak, **Horváth István** és neje **Sztrikinácz Magdolna** szent-istváni lakósok elleni végrehajtási ügyében 1538 kor. 35 fill. tőke, ennek 1897. julius 26-tól járó 6%-os kamatai 301 kor. 11 fill. eddigi, 28 kor. 30 fill. ezuttal és a még felmerülő költségeknek, nemkülönben csatlakozott ugyan a fönt előrsorolt végrehajtatóknak 1538 korona 35 fill. és 346 kor. 64 fill. tőke és jár. iránti követelésük kielégitése végett az 1881. LX t. cz. 144. és a következő §-ai alapján a szabadkai kir törvényszékhez tartozó bajai kir. járásbiróság területén levő,

1., a szent-istváni 810. sz. betétben végrehajtást szenvedettek Horváth István (Károly fia) s neje Sztrikinácz Magdolna nevén I. 14—20. sorsz. alatt felvett 885/2, 1541/2. 1542/2, 1543/2; 1544/2 2158/2, 3402/2, hrsz. jószág. testre 332 kor.,

2., a szent-istváni 811. sz. betétben ugyanazok nevén I. 4—6. sorsz. alatt felvett 3406/2., 3407/2., 3408/2. hrsz. jószágtestre 37 kor. és

3. a szentistváni 812. sz. betétben ugyanazok nevén I. 4—6. sorsz. a felvett 1883/2., 4266/2., 4268/2. hrszámu jószágtestre 566 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Szent-István községházánál **1902. évi október hó 11-ik napjának délelőtt 10 óráját** kitüzi, a midőn a fentebb körülirt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Baján, 1902. évi julius hó 25-én.

ROMÁTKA
kir. albiró.

PÉNZ-

kölcsönök leggyorsabb és legolcsóbb eszközlése

HÁZAKRA, FÖLDEKRE

4 1/2%-os kamat mellett, **50 évre is.** Kizárólag **utólagos** jutalék-fizetés ellenében, ugyszintén **köz- és magántisztviselőknek, katonatiszteknek,** kereskedőknek, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek discréten eszközöl hitelt

SOMOGYI BANKIRODA

bej. czég.

Budapest, VI. ker., Próféta-utcza 5. szám. — (Válaszbélyeg csatolandó.)

KÁVÉ

! olcsóbb mint bárhol !

CUBA! MÓCCA!

Sok mennyiségü kávét volt szerencsém jutányosan vásárolni és igy azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. kávéfogyasztó közönség közt meglepő olcsón tudom azt értékesiteni.

1 klgr. Cuba portorikó . .	4 kor.	— f.
1 klgr. Ceylon kávé . . .	3 kor.	60 f.
1 klgr. Igen jó kávé . . .	2 kor.	40 f.
1 klgr. Jáva kávé	4 kor.	— f.
1 klgr. Mocca kávé . . .	4 kor.	— f.
1 klgr. Gyöngy kávé . . .	4 kor.	— f.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal házhoz lesznek szállitva.

GYÖNGY JÁVA!

Vidéki megrendeléseket 5 klgrmmtól francó küldök bár melyik állomásra, ha azok többféle kávékból vannak is össze állitva.

Az igen tisztelt vevők szives pártfogását kéri

RÓZSA LAJOS

füszer-, csemege- és festék kereskedő BAJÁN. Kossuth Lajos-utcza.

Ugyanitt egy fiú tanulóul felvétetik.

200 darab NAGY AKÁCZFA

jutányos áron eladó.

Értekezhetni

Özvegy-utcza 642-ik szám alatt.

Le Griffon

valódi franczia

szivarkapapir és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

BANK- ÉS VÁLTÓÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT

BAJA.

DRESCHER GYULA-FÉLE HÁZBAN.

Eszközöl elönyös feltételek mellett:

Váltóleszámitolásokat. Felzálog-kölcsönöket.

Tözsdei megbizásokat.

Váltó- és utalvány beszedéseket.

Elöleget nyujt értékpapirokra.

Szelvény-beváltás.

Értékpapirok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Osztálysorsjegyek eladása.

Élet-, tűz-, jég-, baleset- és szállitmány-biztositások a legolcsóbb dijtételek mellett eszközöltetnek.

Az **árúosztály** már ez idő szerint elfogad megbizásokat és eszközöl kötéseket a jövő idényü **pirszén-szállitásokra.**

Husz millió korona KÖLCSÖN.

Törlesztési kölcsönökre kiadó, **olcsó kamat mellett,** (tőketörlesztés és kamat 4·75 %) az **érték** 3/4 **részéig,** csakis földbirtokra. Nagyobb kamatozásu kölcsönök olcsóbb kamatozásuakra konvertáltatnak.

Lövy Antal

Budapest, VII.

István-tér 6. szám.

A „BAJAI HIRLAP" KIADÓHIVATALA.

KAZAL JÓZSEF

KÖNYVNYOMDÁJA BAJÁN, BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF-UTCZA.

A „BAJAI HIRLAP" KIADÓHIVATALA.

Mindennemü könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.:

könyvek, folyóiratok, ügyvédi- és kereskedelmi nyomtatványok.

NÉVJEGYEK. ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK. SZÁMLÁK. **LAKODALMI MEGHIVÓK.** KÖRLEVELEK. GYÁSZJELENTÉSEK. ÁRJEGYZÉKEK. LEVÉLPAPIROK. FALRAGASZOK. LEVÉLBORITÉKOK.

Báli meghivók a legizlésesebb kivitelben olcsó áron készittetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A „BAJAI HIRLAP" KIADÓHIVATALA.

Hirdetések olcs áronó felvétetnek.

Községi nyomtatványok raktáron tartatnak.

A „BAJAI HIRLAP" KIADÓHIVATALA.

Nyomatott Kazal József könyvnyomdájában Baján.